

Adelaidės
Lietuvių

ŽINIOS

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 6.

Adelaide, 15. IX. 1960.

I Metai.

TAUTOS ŠVENTĖ ADELAIDĖJE

Lietuvių Namų salė rugsejo 11 d. buvo gražiai pripildyta adelaidiškių, susirinkusių atšvęsti šiuometinę Tautos šventę, kurios proga pamaldos buvo dienos metu atlaikytos Šv. Juozapo bažnyčioj. Šventei kun. Kungys skyre savo pamokslą. Planai gauti Katedrą, iškilmingom pamaldom nepavyko.

Apylinkės valdyba šventei buvo planavusi turiningesnę programą su solistais, tačiau, jiems negalint dalyvauti, teko ją siaurinti, apsiribojant paskaita, piano solo, choro dainomis ir tautiniais šokiais.

Paskaitininkas Pr. Pusdešris Tautos šventei skirtoje paskaitoje išbarė susirinkusius už nepropagavimą Lietuvos australų spaudoje, už savos spaudos neskaitymą, už nesutarimus ir nesugyvenimą. Visa Tautos šventės ideja taip tai ir nuskendo vietos reikaluose ir reikaliukuose. Visas jos turinys daugiau tiko diskusiniam susirinkimui vietos negalavimams tvarkyti. Per pertrauką ji buvo diskutuojama atskiruose susirinkusių būreliuose. Gyvų diskusijų sukėlė Pusdešrio palyginimas apie "generalinio stabo karininkus", kurie, nesutildami vienam štabe, garbės sumetimais įsteigė antrąjį štabą. Vieni nurodinėjo, kad Pusdešris antruoju štabu pavadinęs buv. Čarito įsteigimą. Caritas, girdi, ir buvęs kaip tik tos garbės padiktuotas. Kiti, remdamiesi faktu, kad pats paskaitininkas yra aktyvus karitietis, energingai įrodinėjo, jog jis antruoju štabu laikas "Adelaidės Lietuvių Žinias". Redakcija įsitikinusi, kad savų komentarų šiuo atveju nedėra dėti. Padėties jau niekaip nepakeis. Tai kalba faktai.

Antroje programos dalyje, po dviejų gražiai sušoktų tautinių šokių (Mikitiene ir Sustas), jauna ir gabi pianistė Rūta Švambarytė, apie kurią jau anksčiau turėjome progos užsiminti, paskambino daliai vienos Bethoveno sonatos ir Köhlerio Etiudą. Tautinėse šventėse norėtusi ir tautinės muzikos. Čiurlionis būtų geriau tikęs.

Po dar dviejų tautinių šokių (Jonkelis ir Kubilas), ku-
(pabaiga 8 psl.)

KA VEIKIA KUN.Dr. P. JATULIS

Kaip informuoja "Aidai", mums visiems gerai žinomas ir visų gerbiamas pirmasis Adelaidės lietuvių kapelionas kun.dr. P.Jatulis, gyvendamas Romoje įsijungė lietuvių praeities tyrinėjimams. Kiekvieną savo darbo dieną dabar jis praleidžia Vatikano archyvuose nurašinėdamas Lietuvos vyskupų susirašinėjimus su Vatikanu ir visus tuos dokumentus, kurie liečia mūsų Vyskupijas (Vilniaus, Žemaičių, Seinų, Lucko, Smolensko ir kt.). Visi tie dokumentai originalia lotynų kalba bus išleisti ke-
liuose tomuose.

Be šių darbų jis atskirai ruošia lietuvių kardinolo Jurgio Radvilos monografiją. Šią monografiją jis rašo plačiai pasinaudodamas Vatikane esančiais istoriniais dokumentais. Tenka pastebėti, kad tiek Vatikanas, tiek ir lietuviai istorikai dabartiniu laiku labai susidomėjo kardinolo Jurgio Radvilos ir vyskupo Merkelio Giedraičio gyvenimu.

Vatikane dar niekad nedirbo tiek daug lietuvių istorikų. Jie dabar nepalieka nepajudinę nė vienos bylelės, kurioje galėtų būti Lietuvą liečiančių žinių. Šie nepaprastai kruopščiai dirbą istorikai yra susijungę į Lietuvių Istorikų būrelį, kuriam vadovauja prof. Z.Ivinskis ir kuriam priklauso kun.dr.P. Jatulis. Jie jau dabar yra atradę daug tokios istorinės medžiagos, kuri ligšiol dar niekur nebuvo paskelbta.

Visi šie kruopštūs mokslininkai, tiek pasauliečiai istorikai, tiek ir dvasiškiai, kaip kad kun.dr.Jatulis, gyvena skurdžiai ir yra reikalingi visuomenės paramos ne tik išleidžiant jų veikalus, bet ir paremiant juos sunkiose gyvenimo sąlygose.

Kun.dr.P.Jatulis tebera gyvas mūsų atmintyje, nors jau ir praėjo gražus laikas, kai jis mus apleido. Ir nera mūsųose nė vieno, kuris jo nepasigestų. Tai buvo visos kolonijos dvasios vadovas pilna to žodžio prasme. Žvelgdami į jį perspektyvos akimis, ir šiandien mes negalime iš savo atminties išjungti nesibaigiančios jo energijos, iš širdies plaukiančios meilės ir to besąlyginio savęs atsižadėjimo. Jis mylėjo mus visus, pas mus visus buvo, buvo mylimas ir laukiamas.

Reikia tikėtis, kad adelaidiškieji suras būdų savo nuoširdumo ryšius su kun.dr.P.Jatuliu sustiprinti konkrečiom formom, nors apie ankščiau paskelbtą paramos akciją nieko plačiau negirdėti. Neseniai mes buvome pasiūlę vieną aukų telkimo būdą, tačiau negavome jokių žinių kas toliau yra daroma ir ar vykdomas aukų rinkimo vajas.

APLINK LIETUVIŲ NAMUS

Scenos pagražinimas

Savaitgalio Mokyklos Vedėjas p. Statnickas ėmėsi iniciatyvos perdekoruoti Lietuvių Namų sceną. Norima aplinkui scenos sienas pakabinti atitinkamai parinktą medžiagą. Tuo reikalu įvykusiame organizacijų pasitarime organizacijos nutarė prie projekto prisidėti lešomis ir išrinko komisiją (režisierius J. Gučius, dailininkas S. Neliubšys ir Tėvų komiteto atstovas), kuri nustatys ir parinks tam reikalui tinkančią medžiagą. Pritardamos projektui, organizacijos išreiškė pageidavimą, kad balių metu scenoje nebūtų statomi staliukai svečiams. Sąjungos valdyba su šiuo pageidavimu sutinka ir yra nutarusi ten talpinti tik orkestrą.

Iš ALS Valdybos nutarimų

- Naujais nariais priimti E. Matiukienė ir B. Mockūnienė.
- Durų poliravimo reikalu tartis su V. Šimkum.
- Kambarius organizacijoms perleisti galutinai juos įrengus. Dar reikia baigti kai kuriuos dažymo darbus.
- Priešgaisrinės apsaugos reikalams pirkti tris cheminius gesintuvus. Vienas jų turi tikti gesinimui elektriniuose įrengimuose. Priešgaisrinei priežiūrai pakviestas ALS narys B. Kapočiūnas.
- Ruoštis Adelaidės Lietuvių Sąjungos penkmečiui atžyti (jis sueina š. m. lapkričio 6 d.).
- Prašyti visų, pas ką yra ALS taupymo dėžutės, įteikti jas vajaus talkininkams arba ALS valdybos nariams patikrinti, perštampuoti ir gražinti laikytojams.

M e t i n i sB A L I U S

SM. Tėvų Komiteto

Jis įvyksta Lietuvių Namuose š. m. rugsėjo m. 24 d. 7 v. v. Pernykštis balius tikrai nudžiugino visus svečius. Ir šiomet jis taip pat bus idomus, turiningas ir jaukus.

Atsilankyti kviečiami visi, o ypač mokyklos vaikų tėvai ir visi tie, kurie supranta lietuviškos mokyklos reikšmę mūsų tautos gyvenime. Daug jaunimo, kuris lankė šią mokyklą pirmom dienom, šiandien jau studentai. Juos ypač malonu būtų matyti baliiaus svečių tarpe.

Visų laukia turtingas bufetas, nuotaikinga kapela, išpuošta salė.

SM TĖVŲ K O M I T E T A S

15. IX. 1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

4 psl.

SPORTAS ADELAIDEJE

Krepšinis

I-ji "Vyties" vyrų komanda, nugalėjusi YMCA, tuojaupasiekė naujo laimejimo prieš stipriausią australų komandą North Adelaide santykiu 61-53 (24-22). Nugalėta komanda yra puikiausiai susižaidus ir stovi vadovaujančiam ketveriuky. Vytiečiai žaidė pasiryžę laimėti ir tikrai kovingai. Priešo pastangos sugniužo mūsų gynime. Taškai: Ignatavičius 22, Petkūnas 16, Gumbys 12, Lapsys 9 ir Alkevičius 2. Visockis su Urmonu taškų nepelnė, bet žaidė gerai.

Ir mergaičių I-ji paskutines žiemos sezono rungtynes paigė nugalėdama Panthers 25-19 (12-5), nors žaidė be pamainų. Ši mergaičių komanda varžybų lenteleje užima 5-tą vietą. P. Australijos mergaičių krepšinis yra aukšto lygio ir dėl to iškovota vieta nera bloga. Visa komanda padarė gerą pažangą.

Stalo tenisas

I-ji vyrų komanda žaidė pirmoj divizijoje ir užėmė penktą vietą. Priešas buvo stiprus ir užimta pozicija yra patenkinama, ypač atsimenant, kad daug rungtynių teko žaisti nepilnam sąstata. Geriausia žaidė komandos kapitonas Adutavičius. Be jo dar žaidė A. Petruška, J. Čižauskas ir J. Stambulis.

Vyrų II-ji užėmė VI-tą vietą. Atrodo, trūko treniruočių. Pastoviausias žaidėjas - P. Urbašius. Už šią komandą žaidė A. Gudaitis (kap.), P. Snarskis ir Kelertas (kartais).

Mergaičių pirmoji užėmė III vietą, pralaimėdama pusfinalyje Woodville komandai 4-7. Kapitone Mikalainytė nepralaimėjo nė vienu rungtynių. Ji buvo visos komandos ramstis. I. Gudaitytei, atrodo, trūko treniruočių ir ji turės gerokai pasispąusti, kad pateinančią sporto šventę apgintų čempionės titulą. Progresuoja jauna žaidėja M. Kerulyte, tačiau jos dar laukia didelis darbas.

Mergaičių II-ji, kuri pernai tebuvo laimėjusi tik vienas rungtynes, šiemet užima II-rą vietą ir finaluose susitiks su Wigg komanda. Rezultatai tikrai džiugina. Daug nusipelnė komandos kapitone Aldona Mikužytė. Jai gerai talkininkavo jos sesuo Birutė ir N. Lelytė.

----- x X x -----

Sportininkų kelionės į Sydnejų išlaidoms dengti visomenen yra paleisti aukų lapai. Tikimasi, kad lietuviai savosių sportininkus nuoširdžiai parems. Mes kreipiame dėmesį į tai, kad sportininkų daugumą sudaro savų pajamų neturįs jaunimas ir jiems parama kelionės išlaidoms dengti yra būtina.

Medžiaginė parama bus kartu ir moralinis paskatinimas!

15.IX.1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

5 psl.

Mergaičių stalo teniso turnyras

Turnyrą laimejo I.Gudaitytė, finale nugalėjusi A.Mikužytę 21-15, 21-19. Finalinės rungtynės buvo tikrai gražios ir tik po kietos kovos, ypač antram sete, dabartinė Australijos lietuvių stalo teniso čempionė I.Gudaitytė iškovojo laimėjimą. A.Mikužytė irgi rodė gražų žaidimą, lygiai kaip ir savo visų metų pažangą. Ji mėgsta vesti puolanti žaidimą ir tik gera Irenos gynyba nulėmė rungtynes. Trečią vietą užėmė N.Lelytė.

----- o o o -----

INFORMACIJOS SKAUTAMS

Tunto sueiga

įvyksta ši sekmadienį, rugsėjo 18 d. 4.30 popiet Lietuvių Namuose. Dalyvavimas būtinas pilna uniforma.

Vadovybes posėdis

įvyksta ten pat ir tą patį sekmadienį, tik 3 v.pp.

Registracija rajoninei stovyklai

turi būti atlikta per ateinančią tunto sueigą. Norintieji šioje rajoninėje stovykloje dalyvauti skautai ir skautės registruodamiesi sumoka po \$1 registracijos mokesčio, kuris, nevykstant, bus gražintas.

Stovykla Mt. Crawford pušyne

numatoma š.m. spalio 8-10 dienomis. Norintieji dalyti registruojasi pas savo vadovus laike sueigos. Stovyklavimo mokestis tarp 25 ir 30 šilingų. Tuntininkas

Persitvarkė Adademinio Skautų Sąjudžio Valdyba

Ligšiolinis ASS pirmininkas fil. Tadas Žurauskas, išvykdamas iš Adelaidės, atsištatydino. Ryšium su tuo išrinkta nauja Akademinių Skautų Sąjudžio valdyba, kurią dabar sudaro: B. Mockūnienė, V. Ilgūnas ir A. Vitkūnas.

+ + + +

Mūsų mielą Filisterę Nemirą ŠURNAITĘ ir tikrąjį narį Viktorą RATKEVIČIŲ sveikiname sužiedotuvių proga ir linkime visokeriopos sėkmės.

Adelaidės Akademinių Skautų Sąjudis

Namų ir kambarių nuomavimo reikalu visada galima kreiptis į Alf. REMEIKĮ, 6A Rundle str., Adelaide (Houseland & Co) arba skambinti telefonais IA 5098 ir IA 5099. Platūs ryšiai užtikrina gerą pasisėkimą ir greitą visų šios srities rūpesčių išsprendimą.

15. IX. 1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

6 pusl.

A K T U A L I J O S

Serga advokatas V. Požela

Mums teko patirti, kad žymus nepriklausomybės laikų advokatas Vladas Požela šiuo metu gydomas Karališkoj Adelaidės ligoninėj (Royal Adelaide Hospital), kur jam buvo padaryta sunki skilvio operacija. Paskutinem žiniom, jo sveikata gerėja, tačiau lankyti dar nedaug ką leidžia.

Vladas Požela, kuris šiuo metu yra 33 metų amžiaus, dar prieš operaciją užbaigė rašyti plačius savo atsiminimus, apimančius lietuvių tautos laisvės kovas ryškiausiais XIX ir XX šimtmečio metais. Atsiminimai dviem tomiais numatomi atspausdinti Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Inž. T. Žurauskas i Woomerą

Adelaideje inžinerijos mokslus baigęs Tadas Žurauskas šiomis dienomis išvyko i Woomerą, kur dirbs su Jungtinių Amerikos Valstybių firma prie naujai statomos specialios observatorijos satelitų judėjimui sekti. Woomeroje T. Žurauskas numato išbūti 4-5 metus. Spalių mėnesį jis atvyks i Adelaidę trumpam laikui ir specialiam tikslui - savo vestuvėms, o po to vėl grįš i Woomerą.

Atidėta lietuviška programa

Apylinkės valdyba mus informuoja, kad ryšium su Tautos švente numatytoji programa per TV Chanel 9 rugsėjo 13 d. nebus rodoma. Stotis atsiuntė atsirasymo laišką, paaiškindama, kad dabar esą negalima mums laiko skirti, nes visas laikas esąs užimtas ir siūlo lietuvišką programą nukelti i gruodžio mėnesį. Šis laiškas valdyboje sukėlė nustebimo, nes pati TV stotis buvo tą laiką pasiūliusi ir ji pati prašė lietuviškos programos.

LIGONIŲ LANKYMAS

Paskutinėmis dienomis Moterų Sekcijos atstovės aplankė Parkside ligoninėje besigydančių mūsų tautietį Bložę ir teisininką Vladą Poželą, gulintį Royal Adelaide Hospital.

Moterų Sekcija bus dėkinga kiekvienam, kuris malonės painformuoti Sekciją apie sergančius lietuvius, paskambindamas telefonais 46-2608 arba 31-7346. Taip pat Sekcija bus dėkinga už pranešimus apie sunkumai dėl ligos ar kitų priežasčių patekusias lietuvių šeimas. Tik pačiai visuomenei glaudžiai bendradarbiaujant, Moterų Sekcija galės sėkmingiau savo užsimojimus įgyvendinti. Ji visada pasirūšus ištiesti nuoširdumo ranką kiekvienam lietuviui.

15.IX.1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

7 psl.

KAS ATSTOVAUS ADELAIDĖ KRAŠTO TARYBOJ

Š.m. rugsejo m.4 d. Lietuvių Namuose buvo sušauktas Adelaidės lietuvių bendruomenės susirinkimas išrinkti 15 atstovų, kurie atstovautų Adelaidę Krašto Taryboje, susirenkančioje Sydnejuje ateinančių Kalėdų atostogų metu.

Susirinkimas, kuriame balsavimo teisę turėjo 90 bendruomenės narių, šiais atstovais išrinko: 1.A.Maželi, (gavusi 89 balsus), 2.S.Dunda(86), 3.V.Ragini(84), 4.M.Pocių(83), 5.J.Gučių(82), 6.A.Šereli(81), 7.A.Šliužą(78), 8.Č.Zamoiskį(77), 9.J.Maželiene(72), 10.J.Norkūną(72), 11.A.Galatiltį(70), 12.G.Štraukienę(69), 13.I.Pocienę(67), 14.O.Dundienę(58) ir 15.J.Šereliene(54).

Susirinkimui pirmininkavo J.Jonavičius ir sekretoriavo Č.Zamoiskis.

Adelaidiškiai buvo sukviesti tik šiam vienam vieninteliam tikslui - išrinkti Tarybos atstovus ir dėl to jau tiek pačiam susirinkime, tiek ir po jo mums teko nugirsti nepasitenkinimo pastabų, kad tebę visai beprasmiškai praleisti gana ilgas laikas, kol mandatų komisija(Petkūnas, Rudzenskas ir Maželytė) patikrino visas paduotas balsavimo korteles.Tas laikas galima buvo sunaudoti bendruomeninius reikalus pasvarstant. Sunku esą tikėti, kad bendruomenėje nebūtų svarstytinų klausimų, juo labiau, kad tie susirinkimai esti labai retai.

Teisybė, valdyba galėjo svarstytinų klausimų surasti, bet jei valdyba to nepadare, ją galejo pataisyti patys susirinkusieji siūlydami dienotvarkės papildymą, nes tą teisę susirinkimas turi.Taigi, galima prikišti ir priekaištaujantiems. Mes atkreipiame dėmesį į tai tik dėl to, kad iš jo būtų galima pasimokinti ateičiai.

----- o o o -----

ATSISVEIKINIMO POBŪVIS.

Veikliems adelaidiškams, p.p.Jasiūnams, kurie išvyksta į USA, pagerbti Apylinkės Valdyba ir Moterų Sekcija Lietuvių Namuose š.m.rugsejo 23 d.(penktadienį) 7 val.vakare rengia atsisveikinimo pobūvį.Norintieji dalyvauti iki rugsejo 19 dienos registruojasi telefonais 31 7346(Garbaliauskiene), 46 2608(Jonavičienė-, IU 8522(S.Dunda).Mokestis: vyrams 21, moterims 10 šilingų.

ALB Apylinkės Valdyba

15. IX. 1960

Adelaidės Lietuvių Žinios

8 psl.

riuos taip pat šoko Tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Br. Lapšienės, scenon išėjo Lituania choras, vadovaujamas muziko V. Šimkaus. Choras sudainavo penkias lietuviškas liaudies dainas (Banaičio "Už jūrių marių", Brazio "Oi žiba žiburėlis", J. Naujelio "Ko liūdi, putineli", Švedo "Linelių raunu" ir Žilevičiaus "Anoj pusėj ežero"). Ypač malonu konstatuoti, kad Lituania choras dainavo tikrai puikiai. Po šio koncerto daugis pripažino, kad ligšiol dar nebuvo girdėję mūsų chorą puikiau dainuojant. Čia pat teko patirti, kad Lituania energingai rengiasi būsimai dainų šventei Sydneyj.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

----- o o o -----

LITUANISTINIŲ KURSŲ PASKAITOS

Rugsėjo 18 d.

3 v. popiet Lietuvos geografija (Pusdešris)
4 v. " Lietuvos literatūra (Pakalnis).

Rugsėjo 25 d.

3 val. p.p. Lietuvos kalba (Abukevičius)
4 " " Lietuvos Istorija (Maželis).

Papildomosios padėkos

ALB Moterų Sekcija, dėkodama Adelaidės lietuviams už jų nuoširdžią paramą rengiant Trijų Milžinų balių, per neapdairumą praleido nepaminejus ponų Rudaičių ir ponios Vabolienės. Atitaisydamas šią nemalonią klaidą, nuoširdžiai dėkojame pp. Rudaičiams ir poniai Vabolienei už tikrai didelę paramą.

ALB Moterų Sekcijos Valdyba

x x x

Adelaidės skautai širdingai dėkoja p. A. Janilioniui už jo pagelbą rengiant Skautams Rėmti balių. Tuntininkas.

Asmenys, aukoję "Adelaidės Lietuvių Žinioms", bus paskelbti kitam numeryje. Šiandien administracija tenori atitaisyti vieną netikslumą. Tarp asmenų, au'ojusių po vieną svarą buvo nu'rodytas "Jurgis X". Turi būti Jurgis Virba.

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S. A.

LF 5945

ADMINISTRACIJA:

56 Edward St., Norwood, S. A.

31-2712